

Uutisia ja tiedonantoja – Nyheter och meddelanden

Maria Merisalosta SMS:n puheenjohtaja

Suomen Maantieteellinen Seura siirtyi uuteen komentoon, kun se valitsi vuosikokouksessaan 11. joulukuuta 2018 puheenjohtajakseen filosofian tohtori **Maria Merisalón**. Turun yliopistossa tutkijatohtorina toimiva Merisalo on käsitellyt tutkimuksissaan etenkin talousmaantieteeseen, digitalisaatioon ja tietointensiiviseen yhteiskuntaan liittyviä kysymyksiä. Hänen väitöstuksensa digitalisaation taloudellisista ja sosiaalisista maantieteistä tarkastettiin Helsingin yliopistossa 2016. Tämän jälkeen Merisalo on tutkinut muun muassa internetin ja sosiaalisen median vaikutusta maahanmuuttajien muuttomatkaan ja -päätöksiin. Tällä hetkellä hän työskentelee Suomen Akatemian Strategisen neuvoston rahoittamassa URMI-projektissa (*Urbanization, Mobilities and Immigration*).

Seuralle valittiin myös uusi sihteeri filosofian maisteri **Aliisa Prihan** jätettyä tehtävän. Prihan seuraajana aloitti filosofian maisteri **Anuliina Hietamies**, joka työskentelee IT-asiantuntijoiden toimittamiseen erikoistuneessa Finitec-yrityksessä. Seuran notaarina jatkaa filosofian maisteri **Markus Jylhä** ja rahastonhoitajana yliopistonlehtori **Olli Ruth**, molemmat Helsingin yliopistosta. Varapuheenjohtajakseen Seura valitsi entisen puheenjohtajan, apulaisprofessori **Venla Berneliuksen** Helsingin yliopistosta.

Hallituksen jäsenistö pysyi suurilta osin ennallaan. Ainoana uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Kriisinhallintakeskuksen tutkimus- ja kehittämissiantuntija, filosofian maisteri **Ville Savoranta**. Muut SMS:n hallituksen jäsenet vuonna 2019 ovat filosofian maisteri **Tom Blom** Helsingin yliopistosta, professori **Jan Hjort** Oulun yliopistosta, akatemiatutkija **Mikko Joronen** Tampereen yliopistosta, tutkijatohtori **Anna-Maija Kohijoki** Turun kauppakorkeakoulusta, yliopistonlehtori **Ilkka Pyy** Itä-Suomen yliopistosta, apulaisprofessori **Ilkka Ratinen** Lapin yliopistosta sekä SMS:n opiskelijajäsenenä toimiva **Marisofia Nurmi** Helsingin yliopistosta.

Puheenjohtaja vaihtui Oulussakin

Myös Pohjois-Suomen Maantieteellinen Seura sai syyskokouksessaan 9. marraskuussa 2018 uu-

Maria Merisalo

den puheenjohtajiston. Seuran puheenjohtajaksi valittiin tutkijatohtori **Janne Alahuhta** ja varapuheenjohtajaksi filosofian maisteri **Mari Partanen**. PSMS:n muu toimihenkilökokoonpano pysyi ennallaan, kun filosofian maisteri **Marja Lindholm** jatkaa sihteerinä, filosofian maisteri **Olli-Matti Kärnä** taloudenhoitajana, filosofian maisteri **Olli Karjalainen** notaarina ja filosofian tohtori **Heikki Sirviö** vastaavana toimittajana.

Toimihenkilöiden lisäksi johtoryhmään valittiin kolme jäsentä, joista filosofian maisteri **Maija Toivanen** sekä opiskelijajärjestö Atlas ry:n edustaja, filosofian ylioppilas **Lotta Mattila** ovat uusia johtoryhmäläisiä. Johtoryhmän jäsenenä jatkaa filosofian maisteri **Eerika Virranmäki**. Kaikki PSMS:n toimihenkilöt ja johtoryhmän jäsenet työskentelevät tai opiskelevat Oulun yliopistossa.

Turun Maantieteellisen Seuran hallitus jatkaa puolestaan viime vuodesta tutulla kokoonpanolla. Seuran puheenjohtajana toimii edelleen Kansainvälinen vapaehtoistyö ry:ssä järjestökoordinaatto-

rina työskentelevä **Eveliina Viitaniemi**, taloudenhoitajana projektitutkija **Minna-Liina Ojala** Turun yliopistosta ja sihteerinä **Veikko Viitamaa** Turun yliopistosta. Hallituksen muut jäsenet ovat **Ritva Manner**, **Matti Honkanen** ja tutkija **Kari Kajuuti** Turun yliopistosta.

Kansalliskomitealla tuttu kokoonpano

Maantieteen kansainvälisen unionin (IGU:n) kansalliskomitean puhetta johtaa viime vuoden tavoin professori **Jarkko Saarinen**. Saarinen on myös Oulun yliopiston maantieteen laitoksen edustaja. Komitean varapuheenjohtajana jatkaa SMS:n edustaja **Venla Bernelius** ja sihteerinä sekä rahastonhoitajana SMS:n varaedustaja **Olli Ruth**, molemmat Helsingin yliopistosta.

Kansalliskomiteaan kuuluvat vuonna 2019 myös Suomalaista Tiedeakatemiaa edustava professori **Petri Pellikka** Helsingin yliopistosta (va-

rajäsenenään professori **Miska Luoto** Helsingin yliopistosta), Helsingin yliopiston maantieteen osastoa edustava professori **Markku Löytönen** (varajäsenenään **Mari Vaattovaara**), Turun yliopiston maantieteen koulutusohjelmaa edustava professori **Jukka Käyhkö** (varajäsenenään tutkija-tohtori **Johanna Hautala**), Itä-Suomen yliopiston maantieteen ja yhteiskuntaantieteen oppiainetta edustava professori **Markku Tykkyläinen** (varajäsenenään apulaisprofessori **Timo Kumpula**), Tampereen yliopiston aluetieteen ja ympäristöpolitiikan oppiaineita edustava professori **Markku Sotarauta** (varajäsenenään professori **Jouni Häkli**), Turun yliopiston talousmaantiedettä ja Vaasan yliopiston aluetiedettä edustava professori **Seija Virkkala** (varajäsenenään professori **Päivi Oinas**) ja maantieteen ruotsinkielistä korkeakouluopetusta edustava yliopistonlehtori **Anders Sirén** Helsingin yliopistosta (varajäsenenään tutkija **Mats Sternberg** Nordregiosta).

HANNU LINKOLA

Esri Young Scholars 2019 -palkinto Antti Petteri Hiltuselle

Vuoden 2019 suomalainen *Esri Young Scholars* -palkinto on myönnetty yhteiskuntatieteiden maisteri **Antti Petteri Hiltuselle** Itä-Suomen yliopistosta. Hiltunen osallistui kilpailuun pro gradu -tutkielmaansa perustuvalla työllä, jossa hän tutki valopäästöjä tulkitsemalla monimenetelmällisesti VIIRS- ja DMSP-OLS-satelliittiaineistojen öisiä satelliittikuvia. Samasta aineistosta saatuja tutkimustuloksia on esitelty myös *Terran* numerossa 130: 4 (2018), jossa Hiltunen julkaisi apulaisprofessori **Timo Kumpulan** ja professori **Markku Tykkyläisen** kanssa artikkelin yövalaistuksen ja valopäästöjen alueellisesta jakautumisesta.

Hiltusen saama palkinto liittyy Esrin kansainväliseen *Young Scholars* -ohjelmaan, joka antaa tunnustusta paikkatietoa esimerkillisesti hyödynnäneille yliopisto- ja korkeakouluopiskelijoille. Ohjelmassa voidaan palkita kustakin osallistujamaasta yksi opiskelija, joka pääsee esittelemään työtään San Diegoon Esrin kansainvälisessä käyttäjäkonferenssissa. Heinäkuussa järjestettävään konferenssiin osallistuu liki 20 000 paikkatiedon ammattilaista eri puolilta maailmaa.

HANNU LINKOLA

Hiroshi Tabuchi In Memoriam

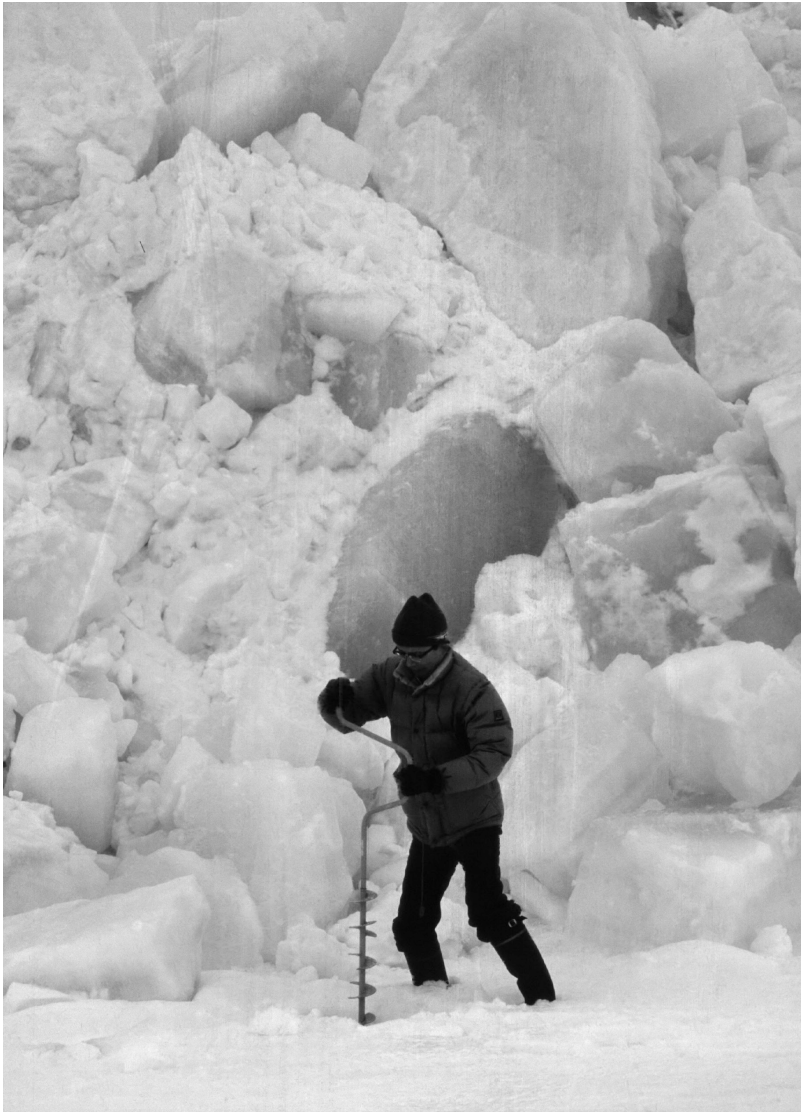
Suomen Maantieteellisen Seuran kirjeenvaihtajajäsen, Tokion Hosein yliopiston professori **Hiroshi Tabuchi** kuoli 81 vuoden iässä 25. lokakuuta 2018. Professori Tabuchi oli suuri Suomen ystävä ja hänen toimintansa antoi aiheen tähän muistokirjoitukseen.

Ystävyttemme alkoi vuonna 1984. Tabuchi oli lukenut joitain kirjoituksiani ja niiden pohjalta otti yhteyttä kysyen mahdollisuutta viettää vuonna 1986 sapattivuosi Helsingin yliopistossa. Toivotin hänet tervetulleeksi, vaikka en onnistunut löytämään hänelle työtilaa Helsingistä. Onneksi Lammin biologinen asema tarjosi sekä asunnon että työtilan. Tämä kelpasi ja osoittautui hyväksi

ratkaisuksi. Tokiolainen nautti olostaan Lammin talvessa niin suuresti, että myöhemmin hän vietti siellä toisenkin tutkimusvuoden.

Tabuchi oli klimatologi. Tutkimustyö Lammin hiljaisuudessa edistyi, kun säähavaintotilastot olivat kirjastossa käytettävissä. Lisäksi Tabuchi ystävystyi Lammilla asemalla työskentelevien tutkijoiden kanssa. Tutkija Mikko Liukkonen esimerkiksi kertoi käyneensä Tabuchin kanssa kalassa Lehejärvellä silloisen Tuuloksen kunnan puolella. Keran he saivat pitkäsiimalla kolme ankeriasta.

Kesällä 1992 aloitimme Utsjoella Kevon seudulla mittausohjelman, johon Tabuchi hankki ja toi instrumentoinnin Japanista. Laitteet rekiste-

Professori Hiroshi Tabuchi kairaa ahtojäätä Marjanie-messä Hailuodossa 25. maaliskuuta 1986. (Kuva: Olavi Heikkinen)

Professorit Hiroshi Tabuchi ja Olavi Heikkinen levähtävät kuumen kylvyn jälkeen hotellihuoneessa Hokkaidon Utorossa 7. elokuuta 1999. (Kuva: H. Adachi)

röivät palsan ja pounujen lämpötiloja ja kosteutta automaattisesti ympäri vuorokauden. Uutuutena oli valokaapeleihin perustuva lumensyvyysmittari. Laitteen käyttäjiltä vain jäi huomaamatta, että sijaintimme oli noin 70° pohjoista leveyttä, missä aurinko ei nouse pariin kuukauteen horisontin yläpuolelle. Valokaapelit eivät saaneet silloin mitään rekisteröitävää.

Tabuchi hankki käyttöömme myös moottori-käyttöisen kairan, jolla otimme jäätyneestä palsan ytimestä häiriintymättömiä näytepötköjä. Palsojen lämpötilamittauksissa ongelman aiheuttivat sopulit ja myyrät, jotka järsivät suojaamattomien kaapeleiden muovieristeet. Naali leikki kaapeleillamme pätkien niitä kymmenen senttimetrin paloiksi. Tuloksia saimme silloin, kun laitteet rekisteröivät lämpötilat ilman kaapeleita. Havaitsimme uutena asiana pintainversion, joka tarkoittaa, että pilvettömällä, tyyneellä pakkassäällä aivan lumen pinnassa on ohut hyvin kylmän ilman kerros. Sitä ei havaita normaaleilla kahden metrin korkeudella tehtävillä mittauksilla (Tabuchi & Seppälä 2012). Tabuchi

tutki Kevolla myös säähavainnoin selvitettävää inversiota, jossa laaksoissa on paljon kylmempää kuin tunturien lakialueella (Tabuchi & Hara 1998). Kylmä ilma raskaampana valuu laaksoihin ja painanteisiin. Myös Lapin lohkarokentät ja lajittuneet kuviomaat olivat Tabuchin kiinnostuksen kohteina (Tabuchi & Hara 1992). Nämä Suomen Lappia koskevat tutkimukset julkaistiin Japanissa.

Lammilaisten ohella Tabuchi teki paljon yhteistyötä oululaisten maantieteilijöiden kanssa toteuttamalla Oulun kaupungissa lämpösaareketutkimuksen (Hara ym. 1997, 1999), jonka tuloksia julkaisitiin jopa sanomalehti *Kalevassa*. Oulussa professori Olavi Heikkinen toimi Tabuchin monipuolisena isäntänä. Tästä on Heikkisen mökin vieraskirjassa monta kiitosta englanniksi ja japaniksi kirjoitettuna. Tabuchi opetteli myös jonkin verran suomea. Heikkinen kertoi, että Hiroshi Tabuchi vietti yhden joulun hänen luonaan. Vieras oli palelluttanut korvas, jota Heikkisen lääkäri vaimo Katri hoiteli.

Maaliskuussa 1986 Hiroshi Tabuchi tutki yhdessä dosentti Jouko Alestalon ja Olavi Heikkisen

kanssa Hailuodossa myrskyn kasaamia 14 metrin ennätyskorkeita ahjojäärykkyiöitä (Alestalo ym. 1987). He kartoittivat kasautunutta jääpeitettä sekä lentokoneesta käsin että maastossa. Tutkimustyönä ohella Tabuchi auttoi suomalaisia opiskelijoita asentamalla mittareitaan esimerkiksi Mikko Lantzin tehdessä kuviomaamittauksia graduaan varten Kilpisjärven Pikku-Mallalla.

Kahden tutkimusvuotensa lisäksi Hiroshi Tabuchi kävi monta kertaa Suomessa. Usein hän toi oppilaitaan mukanaan Lappiin ja Ouluun. Pari tapausta Lapista on jäänyt mieleeni. Erään kerran Tabuchi oli siirtymässä vuokraamallaan autolla Kilpisjärveltä Kevolle, missä meillä oli tapaaminen. Matka on pitkä ja professori oli nukkunut, kun oppilas ajoi porokolarin ja auto meni varsin huonoon kuntoon. Retkue pääsi kuitenkin perille.

Eräänä tammikuun iltana Kevolla oli pakkasta noin $-20\text{ }^{\circ}\text{C}$. Kävin ulkona ja palasin sisälle kertomaan Hiroshille ja hänen oppilaalleen, jotka olivat jo menossa nukkuman, että nyt on nähtävissä mahtavat revontulet. He pukeutuivat ja tulivat ulos, asettuivat selälleen makuulle hangelle ja ihailivat loimotusta pitkän tovin.

Hiroshi Tabuchi piti saunomisesta. Tiedän, että hän kylpi Kevon ja Lammin saunojen lisäksi ainakin Heikkisten mökillä Utajärvellä, missä kesällä myös vihdottiin. Professori Tabuchilla oli muitakin suomalaisille ominaisia piirteitä. Eräs tuli esille pitkällä ajomatkoilla Lapissa. Saatoimme ajaa sata kilometriä sanomatta sanaakaan. Hiroshin kanssa ei aina tarvinnut puhua. Oli lupa olla myös hiljaa.

Kerran lounastaessaan luonani Keravalla Tabuchi halusi opettaa lapsilleni origamiin taittelua, missä hän oli hyvin taitava. Niinpä ruokailun jälkeen hän kaivoi laukustaan värillisiä paperiarkkeja ja istui mustassa puvussaan kirjastomme lattialle taittelemaan. Vaimoni Raija oli aivan kauhuissaan, kun ajatteli miten pölyiseksi housut tulisivat, mutta ei huolta – ilmeisesti olimme kuitenkin siivonneet riittävästi.

Vierailut olivat vastavuoroisia. Professori Tabuchi toimi Tokiossa ystävällisenä paikallisena oppaana, kun kerran ollessamme matkalla Uuteen-Seelantiin teimme *stop overin* Tokiossa. Hän oli varannut meille yösjän paikalliseen liikemieshotelliin, opasti kaupungilla koko päivän ja seuraavaksi päiväksi järjesti oppilaansa, tohtori Yosio Haran (suomen-kävijä hänkin) oppaaksemme. Oppaan arvo oli mittaamaton, koska kaikki opasteet olivat japaniksi eikä kaduilla ole nimiä. Korttelit pitää vain tietää. Myös Olavi Heikkinen on kerto-

nut Japanin-käynnistään, jolla Hiroshi toimi koko ajan oppaana. He kiertelivät yhdessä Hokkaidoa ja kävivät eri yliopistoissa ja kenttäasemilla. Hiroshi perehdytti Heikkisen japanilaiseen kulttuuriin, shinto-pyhäkköön, buddhalaisiin temppeleihin, kylpylöihin ja erilaisiin japanilaisiin koteihin.

Olemme menettäneet hyvän kollegan ja suuren Suomen Ystävän. Hiroshi Tabuchin muisto elää tutkijajoukossa Suomessa.

PROF. HIROSHI TABUCHIN SUOMEA KÄSITTELEVIÄ KIRJOITUKSIA

Alestalo, J., O.Heikkinen & H. Tabuchi (1987). Sea ice deformation in the Bothnian Bay off Hailuoto, Finland, in March 1986. *Bothnian Bay Reports* 4, 51–63.

Hara, Y., H. Tabuchi, O. Heikkinen, J. Autio, O. Yasutaka, T. Tsuji, H. Adachi & M. Miyazaki (1997). Urban heat island of Oulu city in winter. *Proceedings of the General Meeting of the Association of Japanese Geographers* 52, 180–181.

Hara, Y., H. Tabuchi, O. Heikkinen, J. Autio, Y. Oka & T. Tsuji (1999). Urban heat island phenomena in Oulu, central Finland – as an example of heat island within high latitude. *Teoksessa de Dear, R. J. & J. C. Potter (toim.): Proceedings of the 15th International Congress of Biometeorology and International Conference on Urban Climatology*. Macquarie University, Sydney.

Tabuchi, H. & Y. Hara (1992). Block fields and sorted polygons in Finnish Lapland (japaniksi). *Geographical Review Japan* 65: 2, 105–113.

Tabuchi, H. & Y. Hara (1998). Daily vertical temperature variation at Kevojoki Valley, Northernmost Finland (japaniksi, English summary). *Annual Reports of the Department of Physical Geography, Hosei University* 7, 23–36.

Tabuchi, H. & M. Seppälä (1997). Climate of palsa, pounu area in northernmost Finland (japaniksi). *Proceedings of the General Meeting of the Association of Japanese Geographers* 51, 52–53.

Tabuchi, H. & M. Seppälä (2012). Surface temperature inversion in the palsa and pounu fields of northern Finland. *Polar Science* 6, 237–251.

MATTI SEPPÄLÄ

Nimityksiä – Utvärningar

Filosofian tohtori **Kati Vierikko** on nimitetty *Terran* toimitusneuvoston jäseneksi tehtävänsä jättäneen dosentti **Raimo Heikkilän** tilalle. Vierikko on koulutukseltaan kasvitieteeseen erikoistunut biologi, jonka

maisteriopinnot suuntautuivat kasviekologiaan ja -systematiikkaan ja opinnäytetyö valmistui torvijäkälien taksonomiasta Smithsonian Institutessa Yhdysvalloissa. Väitöskirjatyössään Vierikko tutki suomalaisen metsätalouden kestävyyttä, kestävyyskomponenttien alueellisia vaihtosuhteita ja käsitteen tulkinvaraisuutta. Väitelyään hän työskenteli 4,5 vuotta tutkijatohtorina Helsingin yliopistolla aiheenaan kaupunkien viher- ja sini-

rakenteen ekosysteemipalvelut ja biokulttuurinen monimuotoisuus.

Vierikolla on runsaasti kokemusta monitieteisestä yhteistyöstä, johon liittyen hän on tehnyt paljon työtä myös maantieteilijöiden kanssa. Hän on ollut mukana esimerkiksi kansallisissa kestävä metsätalouden ja kaupunkisuunnittelun sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamista edistävässä hankkeissa ja työryhmissä. Vierikko on myös Ecosystem Service Partnership ”Value Integration” -työryhmän jäsen, ja hän on toiminut vieraillevana toimittajana *Ecosystem Services* -lehden erikoisnumerossa. Tällä hetkellä Vierikko työskentelee erikoistutkijana Suomen ympäristökeskuksen ympäristöpolitiikkakeskuksessa. Hänen tutkimuksensa painopistealueena on kiertotalouden edistämiseen maankäytön keinoin ja mahdollisuuksiin rakennetussa ympäristössä.

Suomen Maantieteellinen Seura toivottaa Vierikon lämpimästi tervetulleeksi *Terran* toimitusneuvostoon ja kiittää Raimo Heikkilää ahkerasta ja hedeellisestä työskentelystä lehden hyväksi.

Väitöksiä – Disputationer

Filosofian maisteri **Satu Kivelän** väitöskirja *Political geographies of health care: Governmentality of population health in the constitution and transformation of state spatiality* tarkastettiin Oulun yliopistossa 24. elokuuta 2018. Vastaväittäjänä toimi apulaisprofessori **Richard Ek** Lundin yliopistosta ja kustoksena professori **Sami Moisio** Helsingin yliopistosta. Tutkimus on julkaistu *Nordia Geographical Publications* -sarjassa numerolla 47: 2, ja se on saatavilla sähköisesti osoitteesta <nordia.journal.fi>.

Filosofian maisteri **Gediminas Jasinevičius** väitöskirja *The role of wood products in climate change mitigation: Carbon accounting methods and scenario analysis in two European countries* tarkastettiin 9. marraskuuta 2018 Itä-Suomen yliopistossa. Vastaväittäjänä toimi

professori **Klaus Richter** Münchenin teknillises-

tä yliopistosta ja kustoksena professori **Markku Tykkyläinen** Itä-Suomen yliopistosta. Ympäristöpolitiikan alaan kuuluva väitöskirja on julkaistu sarjassa *Publications of the University of Eastern Finland Dissertations in Social Sciences and Business Studies* numerolla 179. Se on saatavilla sähköisesti osoitteesta <epublications.uef.fi>.

Diplomi-insinööri **Maria Kämärin** väitöskirja *Spatio-temporal variation of sediment and nutrient dynamics in seasonally ice-covered rivers* tarkastettiin Itä-Suomen yliopistossa 5. joulukuuta 2018. Vastaväittäjänä toimi professori **Stephen Darby** Southamptonin yliopistosta ja kustoksena dosentti **Eliisa Lotsari** Itä-

Suomen yliopistosta. Maantieteen alaan kuuluva väitöskirja on julkaistu sarjassa *Publications of the University of Eastern Finland. Dissertations in Social Sciences and Business Studies* numerolla 184.

Tutkimukseen voi tutustua myös sähköisesti osoitteessa <epublications.uef.fi>.

Filosofian maisteri **Miika Norpan** väitöstudium *Helsingin kantakaupungin kehittyminen 1550–2018 – Historialliset kaupunkiroolit, kaupunkisuunnittelu ja arkkitehtuuri* tarkastettiin Helsingin yliopiston matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa 29. maaliskuuta 2019. Vastaväittäjänä toimi VTT, tutkimusjohtaja **Sampo Ruoppila** Turun yliopistosta ja kustoksena professori **Mari Vaattovaara** Helsingin yliopistosta. Väitöskirja on julkaistu sarjassa *Department of Geosciences and Geography* numerolla A72. Tutkimukseen voi tutustua myös sähköisesti osoitteessa <helda.helsinki.fi>.

Filosofian maisteri **Anette Teittisen** väitöstudium *Multi-scale drivers of microbial biodiversity across small water bodies in northern regions* tarkastettiin Helsingin yliopiston matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa 29. maaliskuuta 2019. Vastaväittäjänä toimii tutkijatohtori **Steven Declerck** Alankomaiden ekologisesta instituutista ja kustoksena professori **Janne Soinen** Helsingin yliopistosta. Teittisen tutkimus on julkaistu sarjassa *Department of Geosciences and Geography* numerolla A73. Tutkimukseen voi tutustua myös sähköisesti osoitteessa <helda.helsinki.fi>.

Väitös- ja nimitystiedot Terraan!

Väitös- ja nimitysuutisten julkaisemiseksi väittelijän tai uuteen tehtävään nimitetyn tiedot tulee lähettää *Terran* toimitukseen mahdollisimman ripeästi.

Väitöskirjojen osalta mukaan liitetään väittelijän nimi ja oppiarvo, väitöskirjan nimi, ala, julkaisukanava ja mahdollinen sähköinen saatavuus, kustoksen ja vastaväittäjän nimi ja organisaatio sekä väitöksen paikka ja ajankohta.

Nimitysuutisiin liitetään tiedot tehtävästä ja sen kestosta sekä ytimekäs kuvaus nimitetyn ansioista. Sekä väitös- että nimitysuutisiin voidaan liittää valokuva. Aineisto lähetetään joko sähköpostin liitetiedostona tai postitse. Tiedostojen muotoilun tulee vastata *Terran* yleisiä asetuksia (<terra.journal.fi/about/submissions>). Väitös ja nimitystietojen käsittelystä vastaa toimitussihteeri <evicr@uef.fi>.

Suomen Maantieteellinen Seura – Geografiska Sällskapet i Finland

Toimintakertomus vuodelta 2018

Vuosi 2018 oli Suomen Maantieteellisen Seuran 131. toimintavuosi. Maantieteen päivät järjestettiin lokakuussa Helsingin yliopistossa teemalla ”Tulevaisuuden maantieteet”. Tapahtumassa käytiin aktiivista keskustelua kotimaisesta maantieteen tutkimuksesta ja opetuksesta.

Hallitus

Suomen Maantieteellisen Seuran hallituksen kokoonpano oli vuonna 2018 seuraava:

Puheenjohtaja: Venla Bernelius (2017–2019)
 Varapuheenjohtaja: Niko Humalisto (2016–2018)
 Sihteeri: Aliisa Priha (2018–2019)
 Tilinhoitaja: Olli Ruth (2016–2018)

Muut hallituksen jäsenet:

Tom Blom (2018–2020)
 Jan Hjort (2017–2019)
 Anna-Maija Kohijoki (2017–2019)
 Ilkka Ratinen (2017–2019)
 Mikko Joronen (2018–2020)
 Mikko Weckroth (2018–2020)
 Ilkka Pyy (2018–2020)

Seuran notaarina toimii Markus Jylhä ja opiskelijaedustajana Marisofia Nurmi Helsingin yliopistosta. Seuralle valittiin vuoden 2019 hallitus vaalikokouksessa Helsingin Kumpulassa 11. joulukuuta 2018. Vaalikokouksessa seuran puheenjohtajaksi valittiin Maria Merisalo, varapuheenjohtajaksi Venla Bernelius ja sihteeriksi Anu Hietamies. Vuonna 2019 tilinhoitajana jatkaa Olli Ruth ja hallituksen jäsenenä jatkavat Tom Blom, Jan Hjort, Anna-Maija Kohijoki, Ilkka Ratinen, Ilkka Pyy ja Mikko Joronen. Uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin Ville Savoranta. Seuran opiskelijaedustajaksi valittiin Marisofia Nurmi Helsingin yliopistosta.

Seuran kokoukset

Vuosikokous

Vuosikokous pidettiin 27. helmikuuta 2018 Kumpulan kampuksella Helsingissä. Vuosikokouksen yhteydessä keskusteltiin Seuran vuoden ohjelmasta ja seuran tulevasta toiminnasta.

Vaalikokous

Vaalikokous pidettiin 11. joulukuuta 2018 keskustakampuksella Helsingissä. Kokouksessa käsiteltiin sääntö

määräiset asiat ja vahvistettiin vuoden 2019 hallituksen kokoonpano.

Hallituksen kokoukset

Toimintavuoden aikana hallitus kokoontui viisi kertaa (hallituksen kokoukset 823–827). Hallituksen kokouksista ei maksettu kokouspalkkioita, ainoastaan matkakulut korvattiin. Hallituksen kaikissa viidessä kokouksessa keskusteltiin julkaisusarjojen tilanteesta, taloustilanteesta, jäsenasioista sekä muista seuran ajankohtaisista asioista. Vuoden ensimmäinen kokous järjestettiin helmikuussa (nro 823). Kokouksessa keskusteltiin erityisesti seuran tieteellisten julkaisujen nykytilanteesta ja kehittämisestä sekä jatkuvasta vuorovaikutuksesta kustantajan ja sarjojen välillä. Kokouksessa pohdittiin seuran jäsentilannetta ja todettiin, että jäsenhankintaan on panostettava myös alkavalla toimikaudella. Tämän lisäksi päätettiin puoltaa seuralle toimitettua kannanottoopyyntöä koskien ylioppilaskirjoitusten uutta pisteytystyökalua sekä selvitetiin, kuinka EU:n uusi tietoturva-asetus vaikuttaa seuran toimintaan. Asetuksen voimaantulo on huomioitu seuran toiminnassa ja puheenjohtaja ovat allekirjoittaneet uuden tietoturvasopimuksen.

Kokouksessa nro 824 huhtikuussa keskusteltiin vuoden 2018 Maantieteen päivistä ja mahdollisuudesta panostaa uusien jäsenten rekrytointiin päivien yhteydessä. Päätettiin ottaa selvää, olisiko seuran jäsenillä mahdollista osallistua päiville edullisempaan hintaan – mahdollinen alennus voisi toimia kannustimena seuraan liittymiselle. Lisäksi keskusteltiin kampuksittain tehtävästä seuran markkinoinnista ja markkinointimateriaalin tuottamisesta.

Kolmannessa kokouksessa (nro 825) keskusteltiin seuran nettisivujen tilanteesta ja niiden uudistamisesta. Päätettiin, että notaari selvittää mahdollisuuksia saada taloudellista avustusta nettisivujen päivittämistä varten. Käsiteltävänä oli myös seuran ja Versus-hankkeen välinen yhteistyö. Kokouksessa päätettiin, että Maantieteen päivien yhteydessä jaetaan Ragnar Hult -mitali.

Kokouksessa nro 826 keskusteltiin maantieteen päivillä jaettavista mitaleista, tähän mennessä palkittujen sukupuolijakaumasta sekä siitä, että seura voisi tulevaisuudessa teettää lisää mitaleja. Lisäksi käsiteltävänä oli seuran resurssien nykytila. Todettiin, että rajallisten resurssien ja toimijoiden vähäisen lukumäärän vuoksi on tarpeellista miettiä seuran sisäistä työnjakoa ja sitä, millaisiin asioihin seuran toiminnassa halutaan keskittyä.

Vuoden viimeisessä hallituksen kokouksessa (nro 827) jatkettiin keskustelua seuran resursseista sekä vastuun-

jaosta hallitusten jäsenten ja aktiivien kesken. Lisäksi puhuttiin Versuksen tulevaisuudesta, alustan kustannus-toiminnasta sekä toiminnan mahdollisuuksista laajeta tulevaisuudessa. *Fennian* päätoimittaja Kirsi-Pauliina Kallio osallistui kokoukseen puhelinyhteydellä. Todettiin, että *Fennian* tämän vuoden julkaisu-aikataulu on pitänyt ja toimintaa voidaan pitää kokonaisuudessaan onnistuneena. Päätoimittajan kanssa käytiin keskustelu lehden kustannusten kattamisesta. *Terran* osalta käsiteltävänä oli vanhojen julkaisujen varastointi sekä kansainvälisten artikkeleiden käännettynä uudelleenjulkaiseminen.

Jäsenasiat

Seurassa oli vuosijäseniä 511 henkilöä, joista jäsenmaksusta vapautettuja jäseniä 28.

Seuran notaari on päivittänyt jäsenrekisteriä, ja kynnystä seuran ja jäsenistön välillä on pyritty madaltamaan entisestään. Pääkontaktit jäsenille ovat sihteeri ja notaari.

Vuoden 2018 aikana seuran tavoitteena oli kehittää jäsenhankintaa aktiivisesti. Uusien opiskelijoiden tavoittamiseksi luotiin markkinointimateriaali, jonka avulla seuran toiminnasta tiedotettiin kaikilla eri kampuksilla. Lisäksi panostettiin jäsenhankintaan Maantieteen päivien yhteydessä. Maantieteen päivien jäsenhankinta onnistui hienosti, sillä päivien aikana seuraan liittyi kolmekymmentä uutta jäsentä. Täten jäsenhankintamenettely, jossa Maantieteen päiville ilmoittautumisen yhteydessä osallistumismaksusta saa alennuksen, voidaan todeta toimivaksi ja menettelyn jatkaminen tulevaisuudessa toivottavaksi.

Talousasiat

Seuran tilinhoitajana toimi Olli Ruth. Aktiivinen vuoropuhelu julkaisusarjojen päätoimittajien kanssa katsotaan tärkeäksi tekijäksi sekä sarjojen toiminnan että Seuran talouden kannalta.

Julkaisu-toiminnan avustusta käytettiin *Fennian* ja *Terran* julkaisemiseen. Seuran lehtiä, myös vanhoja numeroita, on voinut ostaa Tiedekirjasta (Snellmaninkatu 13, Helsinki). Seuran järjestötoiminta rahoitettiin jäsenmaksuista kertyneillä tuloilla. Jäsenmaksu oli vuonna 2018 42 euroa ja uusien opiskelijajäsenien ensimmäisen jäsenvuosi on 10 euroa. Hallituksen kokouksissa on käyty aktiivista keskustelua jäsenhankintaan panostamisesta.

Seuran toiminnantarkastajana toimi yhteiskuntat. toht. Yrjö Myllylä ja varatoiminnantarkastajana fil. toht. Rami Ratvio Helsingin yliopistosta.

Hallitus on kokouksissaan keskustellut seuran resursseista ja toimijoiden vastuunjaosta. Toimikauden aikana on tiedostettu, että rajallisten resurssien ja toimijoiden vähäisen lukumäärän vuoksi on tarpeellista miettiä seuran sisäistä työnjakoa sekä sitä, millaisiin asioihin seuran toiminnassa halutaan keskittyä. Lehtien julkaisun ohel-

la seuran rooli kannan ottajana ja maantieteen perinteen vaalijana nähdään tärkeänä. Toimikauden aikana on todettu, että vuoden 2019 aikana tulee pohtia olemassa olevien resurssien strukturoidumpaa keskittämistä sekä luopua niistä tehtävistä ja kanavista, joita ei pidetä seuran toiminnan kannalta mielekkäinä.

Seuran toiminta

Julkaisu-toiminta

Vuonna 2018 *Fennian* päätoimittajana toimi Kirsi Pauliina Kallio Tampereen yliopistosta, ”Reflections”-osaston vastaavana toimittajana James Riding Tampereen yliopistosta ja toimitussihteerinä Hanna Salo Turun yliopistosta. Toimitustyön tukena toimi kansainvälinen toimituskunta (*Editorial Board*). *Fennia* on maantieteen alalla korkeatasoinen kansainvälinen tiedejulkaisu, joka avoimena verkkolehdenä on laajasti tutkijoiden saavutettavissa ympäri maailman. Vuonna 2018 ilmestyivät *Fennian* nitet 196: 1 ja 196: 2, joissa julkaistiin kolme pääkirjoitusta, kahdeksan originaalia tutkimusartikkelia, kolme artikkelia osastossa *Reviews and Essays* sekä 11 ”Reflections”-osaston keskustelevaa kommentaaria. Kommentaareista yhdeksän liittyi Nick Gill’n julkaistuu *Fennia*-luentoon (mukaan lukien kolme vertaisarvioijan kommenttia) ja kaksi William Waltonin artikkeliin (avoimen vertaisarvioinnin kommentaarit).

Seura oli toimikaudella aktiivisesti mukana *Versus*-verkkojulkaisun toiminnassa, yhdessä Alue- ja ympäristötutkimuksen seuran ja Yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimuksen seuran kanssa. Venla Bernelius, Hannu Linkola ja Kirsi Pauliina Kallio nimitettiin *Versuksen* toimituskuntaan pysyväisjäseniksi SMS:n, *Terran* ja *Fennian* edustajina. Seura on myös tukenut *Versuksen* toimintaa Maantieteen päivien yhteydessä.

Terran päätoimittajana toimi Hannu Linkola ja toimitussihteerinä Evi-Carita Riikonen. Kirjallisuustoimittajana toimi Mikko Itälähti. *Terra* on maantieteen kotimaankielinen pääjulkaisukanavana. Kaikkien artikkelien, datankuvausartikkelien ja katsausten käsikirjoitukset käyvät läpi nimettömän, toimituksen ulkopuolisten asiantuntijoiden ennakoarvioinnin. Vuoden 2018 aikana *Terra* siirtyi *Open Access* -julkaisuksi, ja jatkossa se tulee ilmestymään samanaikaisesti sekä paperisena että digitaalisena versiona. Digitaalinen versio on saatavilla osoitteessa <terra.journal.fi>, josta tehtiin vuoden 2018 kuluessa myös *Terran* varsinainen kotisivu. Myös vertaisarviointiprosessi toteutuu sähköisen alustan kautta. *Open Accessiin* siirtymisestä huolimatta paperisen lehden merkitystä pidetään kuitenkin edelleen suurena, sillä se tavoittaa osan lukijakunnasta virtuaalista versiota tehokkaammin.

Vuonna 2018 ilmestyi *Terran* 130. vuosikerta (130: 1–4), joka sisälsi 4 pääkirjoitusta, 6 tutkimusartikkelia, 2 katsausta, yhden opetusidean, 4 haastattelua sekä runsaasti useita keskustelupuheenvuoroja, uutisjuttuja ja

kirja-arvosteluja. *Terran* numero 130: 4 oli yliopistonlehtori Petteri Muukkoson (Helsingin yliopisto) toimittama teemanumero, jonka otsikkona oli ”Geoinfomaatiikka yhteiskunnassa”.

Vuosi oli kaikkiaan työläs sähköisen alustan kehittämisen sekä pitkälle kesään huonona jatkuneen käsikirjoitus-tilanteen takia. Vuosikerta ilmestyikin pahasti myöhässä ja viimeinen numero viivästyti tammikuun 2019 alkuun.

Terraa ehdotettiin elokuussa ylennettäväksi TSV:n ylläpitämän Julkaisufoorumin tasolle 2. Seura puolsi ehdotusta avaten samalla keskustelun myös *Fennian* luokituksesta. *Terran* luokituksen nosto vahvistettiin joulukuussa 2018, ja uusi luokitus tulee voimaan 1. tammikuuta 2019. Luokituksen nousun sekä OA-saatavuuden ansiosta *Terran* käsikirjoitustilanteen uskotaan olevan jatkossa parempi. Vuoden 2018 lopussa lehteen tarjottiin jo useita artikkelikäsikirjoituksia.

Sekä *Fennia* että *Terra* ovat käyttäneet julkaistuissa tutkimusartikkeleissaan TSV:n myöntämää vertaisarviointitunnusta, merkinä vertaisarviointimenettelystä käsikirjoituksen hyväksymisprosessissa. Seuran lehtien korkeatasoisuudesta kertoo se, että seura käsittelee vuosittain useita uudelleenjulkaisupyynnöitä *Terrassa* ja *Fenniassa* julkaistun aineiston uudelleen julkaisemiseksi.

Maantieteen päivät

Vuoden 2018 Maantieteen päivät pidettiin Helsingissä 25.–26. lokakuuta 2018. Pääpuhujina olivat prof. Rhys Jones (”Governing the future and the search for spatial justice”) sekä prof. Jan Hjort (”What is next in Physical Geography?”).

Maantieteen päivien järjestelytoimikuntaan kuuluivat Helsingin yliopiston maantieteen osasto ja Suomen Maantieteellinen Seura. *Keynote*-luentojen ohella maantieteen päivillä pidettiin suuri määrä maantieteen ja aluetieteen tutkijoiden ja jatko-opiskelijoiden esitelmiä ajankohtaisista tutkimustuloksista ja -hankkeista sekä keskusteltiin erilaisista teemaryhmissä ja paneelikeskusteluissa. Lisäksi opiskelijat otettiin huomioon aktiivisemmin kuin aiempina vuosina ja heille oli suunniteltu erikseen omaa ohjelmaa, mm. *pecha kucha* -tilaisuus.

Tunnustukset

Seura palkitsi Maantieteen päivillä prof. Sirpa Tanin Ragnar Hult -mitalilla.

Seura kutsui vuoden parhaan pro gradu -tutkielman kilpailuun mukaan kunkin maantieteen laitoksen parhaat opinnäytetyöt kuluneelta lukuvuodelta 2017–2018. Kilpailuun vastaanotettiin ehdotuksia sekä opinnäytetyön tekijöiltä että ohjaajilta. Kilpailuun lähetetyt työt arvioitiin kaikki korkeatasoisiksi, ja ne kattoivat laajasti maantieteen ja aluetieteen monipuolisia tutkimuskenttiä.

Monissa graduissa oli yhdistelty ennakkoluulottomasti erilaisia menetelmiä ja työt oli laadittu huolella, aikaa ja vaivaa säästämättä. Seura valitsi voittajatyöksi palkita Ville Kellokummun ja hänen työnsä Depolitisaatio ja kaupunkitilan poliittinen talous: Oulun keskustavisio 2040.

Kansainvälinen toiminta ja muut edustukset

Seuralla on toimintavuoden aikana ollut edustus muun muassa seuraavissa organisaatioissa ja tilaisuuksissa:

- Suomen Akatemian biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen toimikunnassa maantiedettä edustaa prof. Alfred Colpaert Itä-Suomen yliopistosta.
- Tieteellisten seurain valtuuskunnan hallituksessa maantiedettä edusti fil. toht. Anna-Kaisa Kuusisto-Arponen (Tampereen yliopisto) ja varajäseneksi fil. toht. Kirsipauliina Kallio (Tampereen yliopisto)
- Maantieteen päivillä Helsingissä Seuraa edusti puheenjohtaja Venla Bernelius
- Maantieteen kansainvälisen unionin (IGU) Suomen kansalliskomiteassa Seuraa edusti Venla Bernelius. Varajäsenenä toimi fil. toht. Olli Ruth.
- IGU:n kansainvälisessä toiminnassa Seuraa edustaa prof. Markku Löytönen.
- Seura on jäsenenä EASE (European Association of Science Editors) -verkostossa. *Fennian* päätoimittaja toimi seuran yhteyshenkilönä.
- Seura on Euroopan Maantieteellisiä Seuroja yhdistävän EUGEO-järjestön jäsen. Seuran yhteyshenkilönä toimi fil. toht. Tino Johansson. Suomen ikiroutatutkimuksen ja -tekniikan kansalliskomiteassa Seuraa edusti prof. Jan Hjort.
- Seura on jäsenenä I.A.G. (International Association of Geomorphologists) -järjestössä, jonka kokouksissa Seuraa on edustanut prof. Jukka Käyhkö.
- Svenska litteratursällskapet i Finland -seuran Delegation för den svenska litteraturens främjande -jaostossa edustajana on Christina Ruth.

Tiedottaminen

Viestinnän vastuuhenkilöinä toimivat puheenjohtaja, notaari ja sihteeri. Hallituksen sisäistä tiedotusta toteutettiin sähköpostin ja hallituksen intranetin kautta. Hallituksen intranet toimii samalla myös Seuran dokumenttien sähköisenä arkistona. Seuran jäsenviestintää pyrittiin kehittämään vuoden aikana ja Seuran hallituksen viestintäryhmä piti kokouksen viestinnän edistämiseksi. Seuran verkkosivuille ja Facebook-sivuille pyrittiin päivittämään aktiivisesti ajankohtaisia maantieteen tapahtumia ja julkaisuja. Seuran hallitus otti kantaa ajankohtaisiin teemoihin. Sihteeri pyrki vahvistamaan hallituksen ja julkaisusarjojen välistä vuoropuhelua.

Loppukatsaus

Seuran hallitus, sihteeri ja notaari tekivät tiivistä yhteistyötä seuran toiminnan kehittämiseksi ja maantieteellisen tutkimuksen tukemiseksi. Maantieteen päivillä keskusteltiin aktiivisesti maantieteen ajankohtaisista teemoista.

Seuran julkaisuissa ilmestyneet artikkelit edustavat kirjossaan hyvin maantieteen laajaa tutkimuskenttää.

Lopuksi Suomen Maantieteellinen Seura haluaa nöyrimmin kiittää jäseniään sekä kaikkia niitä yhteisöjä ja yksityishenkilöitä, jotka toimivat vuoden 2018 aikana Seuran sekä sen tarkoituserien ja toimintahankkeiden edistämiseksi.

ALIISA PRIHA
SMS:n sihteeri

Pohjois-Suomen Maantieteellinen Seura ry Toimintakertomus 2018

Vuosi 2018 oli Pohjois-Suomen Maantieteellinen Seura (PSMS) ry:n 55. toimintavuosi. Vuoden aikana Seuran toimintaan kuuluivat johtokunnan kokoukset, sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset, jäsenoiminta sekä julkaisu-oiminta. Seura kehitti julkaisu-oimintansa avoimuutta siirtämällä *Nordia Geographical Publications (NGP)* -sarjan Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) ylläpitämälle avoimelle julkaisualustalle osoitteeseen <*nordia.journal.fi*>. Yhteistyötä muiden seurojen kanssa jatkettiin niin tiedepoliittisessa toiminnassa kuin järjestämällä yhteisiä tapahtumia. Seura järjesti vuoden aikana muun muassa useita ekskursioita sekä Nordia-illan. Keväällä järjestetyn Nordia-illan teemana oli poliittinen ekologia.

Vuoden 2019 uusi johtokunta valittiin Seuran sääntömääräisessä syyskokouksessa 9. marraskuuta 2018. Seuran uudeksi puheenjohtajaksi valittiin fil. toht. Janne Alahuhta ja varapuheenjohtajaksi fil. maist. Mari Partanen. Tehtäviään jatkavat sihteeri fil. maist. Marja Lindholm, taloudenhoitaja fil. maist. Olli-Matti Kärnä, notaari fil. maist. Olli Karjalainen ja vastaava toimittaja fil. toht. Heikki Sirviö. Johtokunnan muiksi jäseniksi valittiin fil. maist. Eerika Virranmäki, fil. maist. Maija Toivanen ja fil. yo Lotta Mattila. Johtokunnalle annettiin valtuudet täydentää toimitustiimiä myöhemmin tarvittaessa.

Seuran toiminnantarkastajiksi valittiin fil. maist., kauppat. maist. Jukka Keski-Filppula ja fil. maist. Mari-ka Kettunen. Varatoiminnantarkastajina toimivat fil. toht. Kaj Zimmerbauer sekä fil. maist. Fredrika Jakola.

Johtokunta 2018

Pohjois-Suomen Maantieteellisen Seuran johtokunnan kokoonpano oli vuonna 2018 seuraava:

Puheenjohtaja: Fil. toht. Joni Vainikka
Varapuheenjohtaja: Fil. maist. Niina Kotavaara
Sihteeri: Fil. maist. Marja Lindholm
Taloudenhoitaja: Fil. maist. Olli-Matti Kärnä
Notaari: Fil. maist. Olli Karjalainen
Vastaava toimittaja: Fil. toht. Heikki Sirviö

Jäsenet:

Fil. maist. Eerika Virranmäki
LuK Juulia Jalava
Fil. maist. Helena Tukiainen
Fil. maist. Terhi Ala-Hulkko

Johtokunta piti vuoden aikana 14 kokousta, joista kolme oli sähköpostikokouksia.

Kevät- ja syyskokous ja maantieteilijöiden After work -tapaaminen

Seuran sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 12. huh- tikuuta 2018 Oulun yliopiston Tellus Innovation Arenan Frost Clubilla ja kokoukseen osallistui kahdeksan yhdis- tyksen jäsentä.

Seuran sääntömääräinen syyskokous pidettiin 9. mar- raskuuta 2018 Oulun yliopiston Tellus Brisk -kokousti- lassa. Syyskokoukseen osallistui 11 yhdistyksen jäsentä. Aikataulullisten päällekkäisyyksien takia maantieteilijöi- den After Work -tapaaminen peruuntui, mutta vastaavia tapahtumia toivottiin järjestettävän tulevaisuudessakin.

Julkaisu-oiminta

PSMS ja Oulun yliopiston Maantieteen tutkimusyksik- kö julkaisevat yhteistyössä kahta julkaisusarjaa: *Nordia Geographical Publications* ja *Nordia Tiedonantoja*. Jul-

kaisusarjojen tarkoituksena on tehdä tunnetuksi pohjois-suomalaista maantieteellistä tutkimusta ja työtä.

Sarjat palvelevat erilaisia julkaisutarpeita. *Nordia Geographical Publications* -sarjassa (NGP) julkaistaan lisensiaattitutkimuksia ja väitöskirjoja sekä *NGP Yearbookia*, joka on PSMS:n ja Oulun yliopiston maantieteen tutkimusyksikön yhteinen tieteellinen aikakausisarja. *NGP Yearbook* toimii samalla Seuran jäsenlehtenä, ja se lähetetään vuosittain kaikille jäsenmaksunsa maksaneille jäsenille. *Nordia Tiedonantoja* sarja (NT) on tarkoitettu ensisijaisesti Oulun yliopiston maantieteen tutkimusyksikössä tehtyjen tutkimusten ja selvitysten julkaisukanavaksi. *Tiedonantoja*-sarjassa voidaan julkaista erikseen koostettuja seminaariesitelmiä ja tutkimusraportteja. Julkaiseminen tässä sarjassa edellyttää tutkimushankkeilta omaa julkaisurahoitusta.

Nordia Geographical Publications -sarjalle koottiin toimitusneuvosto 2018. Jo aiemmin tehtävään lupautuneiden C. Michael Hallin ja Martin Jonesin lisäksi toimitusneuvostoon kuuluvat Anna-Kaisa Kuusisto, Jussi Laine, Eliisa Lotsari, Ilkka Luoto, Sami Moisio, Elisa Pascucci, Noora Pyyry, Päivi Rannila ja Jani Vuolteenaho. *Tiedonantoja*-sarjan toimitusneuvostona toimii PSMS:n johtokunta. Sarjoissa julkaistujen niteiden määrä vaihtelee vuosittain; toimintavuonna 2018 julkaistiin yhteensä viisi julkaisua *Nordia Geographical Publications* -sarjassa. *Nordia Tiedonantoja* -sarjassa ei ilmestynyt yhtään julkaisua.

Seuralla ja Maantieteen tutkimusyksiköllä on 19 kotimaista ja 31 ulkomaista julkaisuvaihtokohdetta, joihin PSMS lähettää *Nordia Geographical Publications* ja *Nordia Tiedonantoja* -julkaisuja.

NGP-sarja siirrettiin uudelle julkaisualustalle ja sivusto nordia.journal.fi lanseerattiin julkistamistilaisuudessa 12. helmikuuta 2018. Samalla Oulun yliopiston Tellus Frost Clubilla järjestettiin ASK&PUBLISH -tilaisuus NGP-sarjassa julkaisemista harkitseville. Lisäksi parannettiin julkaisujen näkyvyyttä sekä julkaisukäytänteitä. NGP-sarjan julkaisuarkiston siirtämistä jatkettiin. nordia.journal.fi-sivusto kattaa *NGP Yearbookit* vuodesta 2002 lähtien ja sarjan muut julkaisut vuodesta 2012 lähtien. Tieteellisten seurain valtuuskunta myönsi työhön 450 euron avustuksen. *NGP Yearbook* on vertaisarvioitu lehti, ja Seura jatkoi TSV:n vertaisarviointitunnuksen käyttöä vuoden 2018 *NGP Yearbookissa*.

***Nordia Geographical Publications* -sarjan julkaisut vuonna 2018:**

Koch, Katharina (2018). Geopolitics of cross-border cooperation at the EU's external borders. *Nordia Geographical Publications* 47: 1, 1–104.

Kivelä, Satu (2018). Political geographies of health care. *Nordia Geographical Publications* 47: 2, 1–72.

Rocha, Maria Perez (2018). Large-scale patterns of biodiversity in northern streams. *Nordia Geographical Publications* 47: 3, 1–45.

Pietilä, Miisa (2018). A spatial perspective of visitor experiences in national parks. *Nordia Geographical Publications* 47: 4, 1–50.

Sirviö, Heikki & Tuomo Alhojärvi (toim.) (2018). *NGP Yearbook 2018: Affirmative political ecology*. *Nordia Geographical Publications* 47: 5, 3–78.

Toimintakauden jäsentilanne

Vuoden 2018 lopussa Seurassa oli 85 jäsentä, joista 26 oli opiskelijoita. Seuraan liittyi vuoden aikana 12 uutta jäsentä. Johtokunta erotti Seuran sääntöjen mukaisesti ne jäsenet, jotka olivat jättäneet maksamatta jäsenmaksunsa vuoden 2017 aikana. Jäsenyydestä erottamiset ja eroamiset huomioiden Seuran jäsenmäärä pieneni vuoteen 2017 verrattuna neljällä jäsenellä. Kannatusjäseniä Seuralla ei ollut yhtään. Seura kutsui johtokunnan kokouksessa 4. joulukuuta 2018 kunniajäsenekseen vuoden 2018 lopussa eläkkeelle jääneen professori Jarmo Rusanen osoituksena pitkäaikaisesta työstä maantieteen hyväksi sekä yhteistyöstä seuran kanssa.

Seuran jäsenmaksu oli toimintavuonna 18 euroa ja 8 euroa opiskelijoilta. Johtokunnan päätöksen mukaisesti uudet opiskelijajäsenet saivat liittyessään Seuran haalari-merkin. Vuonna 2018 Seuran jäsenyys oikeutti osallistumaan Seuran järjestämiin tapahtumiin sekä 20 prosentin alennukseen myytävistä julkaisuista. Jäsenille lähetettiin jäsenkirjeet keuhkulla 14. helmikuuta sekä syksyllä 12. syyskuuta. *NGP Yearbook 2018* postitetaan jäsenille vuoden 2019 alussa.

Tiedepoliittinen toiminta

Pohjois-Suomen Maantieteellinen Seura on ollut Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) jäsen vuodesta 2001 lähtien. TSV:n jäsenyys antaa mahdollisuuden vaikuttaa suomalaisen tiedepoliittikkaan, profiloitua tieteellisenä seurana ja tehdä pohjoista maantiedettä tunnetuksi suomalaisessa tieteen kentässä. TSV:n jäsenyyden myötä Seuran julkaisuja myydään kirjakauppa Tiedekirjassa Helsingissä sekä Tiedekirjan verkkokaupassa. PSMS otti vuonna 2017 käyttöön TSV:n jäsenseuroille tarjoaman OJS-julkaisualustan *Nordia Geographical Publications* -sarjan verkkojulkaisemiselle. NGP-sarjan siirtämiseen sivustolle ja sisällöntuottamiseen Seura sai hakemuksesta TSV:ltä tukea 450 euroa. Seura haki TSV:ltä apurahaa julkaisuarkiston laajentamiseen vuoteen 1988, päätös avustuksesta tulee vuoden 2019 puolella.

Pohjois-Suomen Maantieteellinen Seura teki yhdessä Suomen Maantieteellisen Seuran ja Alue- ja ympäristötutkimuksen seuran kanssa kannanoton yliopistojen

todistusvalintaan liittyvään ylioppilastutkiminnon pisteytystyökaluun. Yliopistojen opiskelijavalintojen uudistamisen ohjausryhmälle osoitettu kannanotto sai erittäin laajan vastaanoton erityisesti maantieteen aineenopettajien keskuudessa. Seura esitti yhteistyössä Suomen Maantieteellisen Seuran ja Alue- ja ympäristötutkimuksen Seuran kanssa Oulun yliopiston professori Jarkko Saarista ja Helsingin yliopiston professori Petri Pellikkaa Suomen Akatemian toimikuntaan kaudelle 2019–2021. Esitykset tehtiin Tieteellisten seurain valtuuskunnan välityksellä sekä suoraan opetus- ja Kulttuuriministeriölle. Seura esitti Anna-Kaisa Kuusistoa Tieteellisten seurain valtuuskunnan hallitukseen varajäsenenään Kirsi-Pauliina Kallio. Onnistunut esitys tehtiin yhteistyössä Suomen Maantieteellisen Seuran, Alue- ja ympäristötutkimuksen seuran ja Yhteiskuntatieteellisen ympäristötutkimuksen seuran kanssa.

Muu toiminta

Edellisten vuosien tapaan Seura jatkoi aktiivista toimintaansa, jota kehitettiin toimintasuunnitelman mukaisesti. Yhteistyö muiden maantieteellisten seurojen – erityisesti Suomen Maantieteellisen Seuran ja Alue- ja ympäristötutkimuksen seuran – kanssa tiivistyi. Toimintavuoden aikana Seura järjesti kolme työpaikkaekskursiota. Lisäksi Seura järjesti muun muassa Nordia-illan ja oli mukana järjestämässä Pohjois-Suomen paikkatietoiltaapäivää.

Työpaikkaekskursioiden ideana on tutustua maantieteilijöiden työpaikkoihin, työtehtäviin ja urapolkuihin. Työpaikkaekskursiot järjestetään yhteistyössä opiskelijajärjestö Atlas ry:n kanssa. Helmikuun (27.2.2018) työpaikkaekskursio järjestettiin Oulun Energian Toppilan voimalaitokselle, jota esittelivät Oulun Energian laatu- ja ympäristöjohtaja Tarja Väyrynen ja Turveruukin tuotannonvalvoja Hanne Mäenpää. Ekskursiolle osallistui 16 henkilöä. Lokakuun (24.10.2018) työpaikkaekskursio järjestettiin Oulun kaupungin Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluihin, jossa työstään kertoivat joukkoliikennesuunnittelija Anna-Sofia Hyvönen, esteettömyyskoordinaattori Jaana Solasvu, asumisen asiantuntija Mikko Autio, ympäristötarkastaja Laura Purola ja ympäristöasiantuntija Satu Pietola. Ekskursiolle osallistui 20 henkilöä. Marraskuun (27.11.2018) työpaikkaekskursio järjestettiin Oulun Matkailuun, jossa organisaatiota esittelivät markkinointikoordinaattori Anniina Merikanto-Vuoti ja toimitusjohtaja Päivi Penttilä. Ekskursiolle osallistui 12 henkilöä.

Nordia-ilta järjestettiin 18.4.2018 Oulun yliopiston Tellus Stagella. Illan teemana oli ”Elinvoimainen pohjoinen? Luonnon, kulttuurin ja aluekehityksen poliittinen ekologia Pohjois-Suomessa”. Teemasta alustivat Oulun yliopiston professori Hannu Heikkinen sekä tohtorikoulutettavat Terhi Ala-Hulkko ja Olli Karjalainen sekä

Tromssan yliopiston postdoctoral fellow Outi Autti. Tilaisuuden juonsivat Heikki Sirviö ja Tuomo Alhojärvi.

PSMS osallistui Pohjois-Suomen paikkatietoiltaapäivän järjestämiseen 25. huhtikuuta 2018 ProGIS ry:n johdolla yhdessä Oulun yliopiston maantieteen tutkimusyksikön, Oulun kaupungin ja Oulun ammattikorkeakoulun kanssa. Paikkatietoiltaapäivän aikana esiteltiin seminaarimuotoisesti tuoreimpia paikkatietoalan tutkimuksia, hankkeita, kehitystyötä, menetelmiä, tekniikoita ja visioita sekä keskusteltiin paikkatieteemoista alan toimijoiden kesken.

Syyskuussa 16. syyskuuta 2018 järjestettiin koko perheen syysretki Pilpasuolle. Ohjelmassa oli ulkoilua Pilpasuon luonnossa sekä makkaran- ja letunpaistoa. Lapsille oli järjestetty ohjattua toimintaa, jossa tutustuttiin syksyiseen luontoon ja maantieteen ilmiöihin innostavien rastitehtävien kautta. Syysretkelle osallistui yhteensä 19 henkilöä, joista 7 oli lapsia.

Seura lähetti lukuvuoden alussa Oulun yliopiston uusille maantieteen opiskelijoille tervehdyskirjeen ja esitetyti heille 20. syyskuuta 2018. Lisäksi PSMS osallistui yliopiston järjestömessuille 12. syyskuuta 2018 ja Abi-päiville 7.–8. marraskuuta 2018 sekä maantieteen pääsykoepäivänä 28. toukokuuta 2018 kokeessa kävijöiden kahvitarjoiluun yhteistyössä opiskelijajärjestö Atlaksen kanssa.

Seura palkitsi kevään ja syksyn 2018 maantieteen ylioppilaskirjoituksissa parhaiten menestyneet pohjois-suomalaiset ylioppilaat. Lapin, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan lukioista valmistuvan, stipendiin oikeuttava, korkein maantieteen pistemäärä löytyi keväällä Oulun lyseon lukiosta ja syksyllä Oulun suomalaisen yhteiskoulun lukiosta.

Katsaus Seuran talouteen

Tilikaudella 2018 seuran tulos oli 794,64 euroa ylijäämäinen, mikä johtuu arvioitua pienemmistä painatuskustannuksista, seuratoimintamenoista sekä peruuntuneesta ekskursiosta. Arvioitua pienemmät painatuskustannukset johtuivat lähinnä tilikaudelle budjetoidun vuoden 2017 Yearbookin painatuskulujen jäätyä kokonaan seuran maksuliikenteen ulkopuolelle. Myös muut NGP-sarjaan liittyvät kulut jäivät budjetoitua pienemmäksi. Tulot taas jäivät budjetoitua vähemmäksi jäsenmaksujen ja saatujen julkaisuavustusten osalta. Lisäksi budjetin ja tuloksen välistä erotusta selittää budjetissa haettavaksi suunniteltu tuhannen euron ekskursioavustus, jota ei lopulta haettu lainkaan, sekä Tieteellisten seurain valtuuskunnalta (TSV) haettu julkaisuavustus 1 500 euroa (saatu avustussumma 450 €).

Seuran tulot muodostuivat pääasiallisesti jäsenmaksutuloista (1 248,00 €) sekä *Nordia Geographical Publications* -sarjaan saaduista julkaisuavustuksista (903,25 €). Julkaisuavustuksista 453,25 euroa on Oulun yliopiston maantieteen tutkimusyksiköltä, joka on tukenut julkai-

sutoimintaa kustantamalla julkaisuvaihtokohteisiin menevien *NGP*-sarjan julkaisujen painatuksen. Loput 450 euroa julkaisuavustuksista Seura sai TSV:ltä julkaisutoiminnan kehittämiseen. *NGP*-sarjan julkaisumyynti lähes puolittui viime vuodesta ollen tilikaudella 2018 yhteensä 185,00 euroa. *NT*-sarjasta ei tullut lainkaan myyntituloja tilikaudella 2018.

Tilikaudella 2018 suurimmat menokohteet olivat *NGP*-sarjan painatuskustannukset (547,22 €), *NGP*-sarjan julkaisutoimintaan liittyvät kulut (450 €), seuratoiminta (191,95 €) sekä tapahtumatoiminta (159,88 €). *NGP*-sarjan painatuskustannukset sisältävät kahden väitöskirjan painatuskustannukset. *NGP*-sarjan muut kulut sisältävät sarjan julkaisutoiminnan kehittämiseen myönnetyn stipendin, jonka saaja käytti *NGP Yearbookien* (2002–2011) siirtämiseen OJS-alustalle. Suurimmat seuratoimintamenot olivat TSV:n jäsenmaksu (110 €),

maantieteen ylioppilaskirjoituksissa parhaiten menestyneen pohjoissuomalaisen ylioppilaan palkitsemiskulut (27 €) sekä Oulun yliopiston maantieteen tutkimusyksiköstä eläkkeelle siirtyneen prof. Jarmo Rusasen kunniakirja ja eläköitymislahja (24,45 €). Tapahtumatoimintaan liittyvät kulut muodostuivat pääasiassa keväällä 2018 järjestetyn Nordia-illan tarjoilukuluista (178,20 €) ja PSMS:n järjestämän syysretken kuluista Oulun Pilpasuolle (62,68 €). Muista kuluista mainittakoon Atlas ry:lle maksettu yleinen tukisumma KOOMA-tapahtumaa varten (25 €).

MARJA LINDHOLM
PSMS:n sihteeri

Turun Maantieteellinen Seura Toimintakertomus vuodelta 2018

Kulunut vuosi oli Turun Maantieteellisen Seuran 57. toimintavuosi ja vuoden viimeinen kokous oli Seuran 263. kokous.

Hallitus ja toimihenkilöt

Puheenjohtaja: Eveliina Viitaniemi
Sihteeri: Veikko Viitamaa
Taloudenhoitaja: Minna-Liina Ojala

Hallituksen muut jäsenet:

Kari Kajuutti
Ritva Manner
Matti Honkanen

Toiminnantarkastajat:

Sanna Mäki
Jarmo Malmsten

Kokoukset

Seura kokoontui toimintavuoden 2018 aikana kerran jäsenkokoukseen, joka oli Seuran vuosikokous 27. helmikuuta 2018.

Jäsenet ja kunniajäsenet

Vuoden 2018 lopussa Seuralla oli 40 jäsentä, joista 4 kunniajäseniä. Uusia jäseniä liittyi kolme. Vuodesta 1979 lähtien kunniajäsenyyksiä on myönnetty seitsemälle Seuran jäsenelle. Vuonna 2018 kunniajäsenyyksiä ei myönnetty.

Esitelmät ja tapahtumat

Nykymaantiedettä-luentosarja

Vuonna 2018 jatkettiin edellisenä vuotena alkanutta uutta yleisöluentojen sarjaa yhdessä Turun yliopiston maantieteen osaston kanssa. Luentojen tarkoituksena on nimensä mukaan kertoa tämänhetkisestä maantieteellisestä tutkimuksesta laajalle yleisölle. Luennot järjestettiin Turun kaupunginkirjaston Studio-salissa ja ne olivat kaikille avoimia tilaisuuksia. Vuonna 2018 järjestettiin 4 luentoa, joissa puhujina olivat Matti Sahla ("Maantiedettä mereltä" 22.2.2018), Virve Repo ("Hoiva ja kontrolli vanhusten hoidossa" 11.4.2018), Jukka Limo ("Ilma jota hengitämme" 22.10.2018) sekä maantieteen laitoksen tutkimuskurssin opiskelijat ("Ihminen ja luonto Vähäjoen valuma-alueella" 13.12.2018).

Kuukausittainen kahvihetki

Jo vuonna 2009 alkanutta kuukausittaista kahvihetkeä jatkettiin vuonna 2018. Seuran kustantama kahvihetki pidetään lähes joka kuukauden ensimmäisen viikon keskiviikkona Maantieteen osaston käsikirjastossa. Kahvihetken tavoitteena on kehittää vapaan keskustelun ilmiä sekä toimia näin ollen myös linkkinä opiskelijoiden ja maantieteen osaston henkilökunnan välillä. Vuoden aikana kahvihetkien yhteydessä on mm. tiedotettu seuran toiminnasta ja kuultu maantieteeseen liittyviä lyhyitä esitelmää.

Maantieteellinen peli-ilta

Vuoden aikana järjestettiin kaksi lautapeli-iltaa (13.4. ja 11.10.2018) joissa päästiin uusien pelien ja pelitoverien lisäksi tutustumaan ja pohtimaan myös monissa peleissä esiintyviä maantieteellisiä ulottuvuuksia.

Opiskelijailta

Seura osallistui opiskelijoille suunnattuun infotilaisuuteen (MaaTUPA) Turun yliopiston maantieteen osastolla syksyllä 25. syyskuuta 2018. Illan tarkoituksena oli koota yhteen opiskelijat ja vanhemmat maantieteilijät ja kuulla opiskelijoiden toiveita opiskelun suhteen mm. ryhmäkeskusteluiden avulla. Seura osallistui iltaan esittelemällä toimintaansa.

Tiedotus ja internet-sivut

Vuonna 2016 uuteen osoitteeseen siirretyt nettisivut ovat toimineet hyvin vuonna 2018. Nettisivujen kautta on tiedotettu seuran tulevasta toiminnasta. Facebook-sivujen aktiivista käyttöä on jatkettu ja ne ovatkin toimineet hyvin nettisivujen ja sähköpostilistan lisäksi tapahtumien mainonnassa sekä muista ajankohtaisista maantieteellisistä tapahtumista ja ilmiöistä kertomisessa. Facebook-sivuilla jatkuu ”Maantieteilijän mukana” -kuvasarja, joka kertoo erilaisista maantieteen alan töistä ja tehtävistä.

Kehitysyhteistyötoiminta

TMS:n neljäs kehitysyhteistyöhanke Sansibarilla, Tansaniassa, yhdessä paikallisen metsäosaston DFNR:n ja uuden kansalaisjärjestö MUMKI:n kanssa sai rahoitusta Ulkoasiainministeriöltä vuosille 2017–2019. Vuonna 2018 KIPPO-hankkeen (*Kiwengwa-Pongwe Protection and Open Civil Society*) toteutuksessa on ollut viivästyksiä edellisen vuoden raportoinnin myöhästymisestä johtuen. Kaikkia vuodelle 2018 suunniteltuja toimintoja ei pystytty toteuttamaan ja osa toiminnoista siirtyy vuodelle 2019. Vuoden 2018 lopussa Sansibarilla vieraili hankkeen taloudenhoitaja ja yksi vapaaehtoinen. Turussa järjestetty varainkeruu ja tiedotustoiminta on ollut myös suunniteltua vähäisempää vuonna 2018 johtuen myös edellisen vuoden raportoinnin viivästyksestä

EVELIINA VIITANIEMI
Puheenjohtaja
MINNA-LIINA OJALA
Taloudenhoitaja

